

film
CLUJ
STR. REG. MARIA 6-8
TELEFON: 3-26

rette-ujdonsg
Sorozatszám:

ózat-ujdonsg,
-bérlok helyeit
óraig fentartja

tszűnetben. Az
2 óráig fentart-
am: 124.)

nyei

remierje. A
vegü operette-
esz ma este a
plök: Kolbay
Kiss Manyi,
Aladár, Leövey
sütörtökön este
asárnap 6-kor

ncert. Nincs
svárótt, aki ne
Ernö szom-
senyére, ame-
gtartai felki-
ik most Doh-
anját 30 éves
lmából. Ebből
svári közönség
olyan gazdag,
ach: Chroma-
: Pathetique
arne cisz moll.
nezzo esz-dur.
osodia. S.űnet.
alia Hungari-
ból. d) Schu-
ek nincs még
nyre siesen a
sa helyét erre

Vasárnap dél-
a Piroska és
nya című lát-
e.

E Kérjen
jegyzéket

E- EK

tagabb betű-
0 lej. Alást-
rdetések díja
y továbbitunk
ési lírek díja
el.

t érdeké-
e össze!
selt és fris-
ibábért és
mellett. —
dea, Strada
ul Real 1.

libatoll pihével
ladó. Weizsman
ér 39.

román, német,
nyelvismerttel,
kissal, uridivat
nemi irodai
al — jelenleg
d (nő) — meg-
eres. „Bizalmi
se.

osi 3 szobás,
helyiséggel
delkező

kás

er 1-re ki-
Értekezhe ni
butorizlet-
alom-u, 28.

s zsidó nő, ki a
minden ágában
es házvezetőnői
n: Lázár Mihály-
dul nou, jndét,
3442

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:
3181. Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhívt
9-77

Sz. N. Sz. — — — 2

Egyes szám ára pályá-
súvarton és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

3181. Di. Ramassetter Róbert Budapest
1. Disztr. 2. II. 8.

Suciu

MALET

DESIDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	— — 1150
Félévre	— — — 600
Negyedévre	— — — 220
Egy hónapra	— — — 110

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40—
Egyes szám	— — 5—

1927 november 24 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 263 szám

5688 Chesván 29

A nagyváradi diákkongresszus elé

A román diákság és Nagyvárad városa képviselői az országos diákkongresszusra, amely a kormány engedélye alapján e hó 27-én ül össze Nagyváradon. Négy-ötezer diákot és diák-leányt várnak Nagyváradra a kongresszus alkalmából és ez az impozáns szám a sokszor és sokat hangoztatott atmoszféra szempontjából legalább is figyelemreméltó jelenség. De nem haladhatunk el megjegyzés nélkül a készülő diákkongresszus előtt azért sem, mert abban, amit a kormány hónapok óta hangoztat és tesz és abban, hogy az adott programmal és az adott körülmények között engedélyt adott a demonstrációszerű nagygyűlésre, van valami paradoxon-szerű.

Hosszu hónapok óta a kormány egyetlen napig sem szűnt meg hangoztatni, hogy az ország súlyos órákon megy keresztül s a nehéz pillanatok sulya alatt szolidaritásra hívta fel az ország összes polgárait, egyesülésre az ország összes erőit. A zsidó lakosság épp úgy, mint az ország akármelyik rétege, komolyan fogadta a kormány felhívását s anélkül, hogy tudni kívánta volna, mik azok a dodonai szavakba öltöztetett veszedelmek, komoly és megfontolt magatartásával sietett eleget tenni a szolidaritásra hívó szózatnak. Nem akadt az országban egyetlen komoly csoport sem, de legkevésbé zsidó lakosság, amely az állam magasabb érdekei védelmében félre nem tette volna a maga speciális politikai, vagy szociális hitvallását, hogy megmozdulásával ne veszélyeztesse a krízis kibontakozásának útját.

A sokat hirdetett és sokszor megkövetelt nemzeti szolidaritáson legfeltékenyebben a kormány örködött. Tulzó óvatosságában addig ment, hogy betiltotta a nemzeti parasztpártnak Gyulafehérváron hirdetett népgyűlését, majd később a Bukarestbe összehívott nagygyűlést is, mert úgy találta, hogy az idő nem alkalmas sem nagy tömegek felvonultatására, sem olyan beszédek elmondására, amelyek éket verhetnének egyes politikai pártok közé, vagy gyűlölséget hirdetnének akár a kormány, akár az ország lakosságának egyik vagy másik rétege ellen.

Valahogy nem volt ilyen precíz lelkiismeretes a kormány, amikor a Nagyváradon megtartandó országos diákgyűlésről volt szó. Mert azt csak nem lehet szolidaritási aktusnak elkönyvelni és az összes erők egyetemes irányuló akciónak felfogni, ha ötezer diák Nagyvárad falai között numerusz klauzusz és zsidó hullatörvényt fog követelni, ha a Románia ellen irányuló külföldi kampány megvitatásánál zsidók szerepét akarja kutatni s az elnyomott nyilván zsidók által elnyomott vármegyék problémáival kíván foglalkozni egy másik napirendi pontban.

Nem is beszélünk arról, hogy e négy pont muzeumba való anakronizmus. Numerusz klauzusz törvény sincsen, de írott törvény nélkül csaknem numerusz nullusz van az összes egyetemeken. Ama bizonyos hullatörvény valóban nem létezik, de van rá egy rendelet, amely végső fokon ekvivalens a törvényvel és a szabályrendeletnek eleget is tesz minden hitközség azzal, hogy a nem reklamált zsidó hullákat beszállítja a bonctani intézetekbe. Az azután, hogy ezeket a zsidó hullákat nincs ki boncolja, más lapra tartozik. Nincs ki boncolja, mert numerusz klauzusz nélkül is csaknem teljesen kipusztultak a zsidó diákok az orvosi fakultásról és az „elkülönített” boncszitaloknak nem akad gazdájuk.

Zsidók által támogatott románellenes kampányról kíván tárgyalni a kongresszus, jelöl annak, hogy az antiszemita propaganda még mindig habozás nélkül dobja a tömegszelvé-

lyek prédájává a zsidóságot, ha épen bünbakra van szüksége. Ebben az aktusban hiába keresnénk logikát, hiszen az antiszemita-nacionalista sajtó minden skrupulus nélkül faragott zsidót nemrégiben Rothermere lordból is, aki első hírnevét épen antiszemizmusaának köszönhetette. Zsidók által elnyomott vármegyék problémájáról fog tárgyalni a kongresszus s ebben a megfogalmazásban gyöngéd célzás rejtőzik Máramaros megyére, amelynek tekintélyes számú zsidó lakossága az éhhalállal vergődik, betevő falatját is alig tudja megkeresni és csendesen elpusztul az adók nyomasztó és roppant sulya alatt.

De eltekintve a programpontok anakronisztikus színezetétől, a kormány — legalább is minden alkalommal nyíltan azt hirdeti — már évek óta tisztában van azzal, hogy épen a sokat hangoztatott közrend és az alkotmány feltétlen tiszteletének elve alapján a felsorolt pontokkal homlokegyenest ellenkező véleményen van az országos diákkongresszussal. A kormány, valahányszor csak alkalma nyílt rá, ünnepélyesen szögezte le, hogy a numerusz klauzusz törvénybe iktatásáról Romániában, amelynek alkotmány-törvénye nem ismer faji, népi és felekezeti megkülönböztetést, szó sem lehet. És ha valóban nem tűri el a kormány a numerusz klauzusz, akkor mi szükség van, hogy ennek a kérdésnek akadémiás megvitatásával önmagát és a közvéleményt igazassa és nyugtalanítsa a diákkongresszus? Vagy nem komoly a numerusz klauzusz kérdésében elfoglalt tiltó álláspontja, vagy ugyanakkor, amikor a nyugalmat prédikálja, nem ellensége bizonyos természetű nyugtalanság felkeltésének. Mert harmadik eset nem lehetséges. Amint hogy le tudott venni a napirendről egy kérdést, amellyel végleg le akart

számolni, noha ez a kérdés a diáktestületnél szélesebb rétegződésű kollektivitást érdekelt, épen úgy le tudta venni a napirendről a numerusz klauzusz kérdését is, ha tényleg le akarna számolni ezzel a kérdéssel és e kérdésből fakadó, épenséggel nem konszolidációs természetű izgal-makkal.

Amikor a külföldi sajtó Bratianu Jonelnek olyan kijelentéseket imputál, mintha a miniszterelnök a Rakovszki-féle románellenes kampányban az amerikai zsidó tőke kezét látná, Bratianu Jonel maga sietett megcáfolni ezeket az inszinnuációkat. Ha meg a kormány tudja, hogy a románellenes kampányban a külföldi zsidóságnak nincs része, kár ennek a kérdésnek vitatási teret engedni, hiszen a külföldi zsidóság címére adresszált alaptalan gyanúsítások csak a belföldi zsidók fejére szállhatnak vissza.

És azt is a kormány állapította meg, egy-másután foganatosított ankétok során, hogy Máramarosban, valamint a többi ugynevezett zsidólakta megyékben az egyetlen elnyomó a gazdasági inség és a sulyos állami terhek, amelyek egyformán sújtják a lakosság minden rétegét és ha a kormány nem bír segíteni a kérdésen, vajjon gondolja-e, hogy a diákkongresszus találhatja meg a gyógyszert.

Ime, ezek azok a sulyos gondolatok, amelyek önkéntelenül eszébe ötlének az embernek, ha a nagyváradi diákkongresszusra gondol. Reméljük, hogy a kormány s a közrend megóvására hivatott hatóságok épen olyan erélyt fognak mutatni ebben az esetben is, mint ahogy azt ama bizonyos napirenden lévő kérdések ügyében tették és nemcsak szóval, de komoly intézkedésekkel fognak elkövetni mindent, hogy a kongresszust keretei közé szorítsák és a törvények által megszabott medréből való kilépésnek elejét vegyék.

Végleg meghiusult az ellenzéki blokk

Averescu tábornok izolálva maradt. Maniu és Jorga kollaborálnak Guzátt támogatja a kormány a balti-i pótválasztáson

(Bucuresti-Bukarest, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Maniu Gyula vasárnapi expozéja után az egységes ellenzéki blokk, illetőleg a „Maniu—Jorga—Averescu hármasszövetség” végleg meghiusultnak tekinthető. A nemzeti parasztpárt vezére kategórikusan kijelentette, hogy a legnagyobb készséggel kollaborál Jorga professzor pártjával, viszont a mult tanúságai alapján nem hisz az Averescu tábornokkal való együttműködés eredményeiben. Maniu nyilatkozatát a két pár közötti tárgyalások negatív befejezésének tekintik.

Az egységes ellenzéki blokk ilyenformán nem jött létre és a nemzeti parasztpárt valószínűleg egyedül, legfeljebb Jorga professzorral együtt viszi tovább a harcot a kormány ellen. Szombaton, tehát Maniu nyilatkozatának előestéjén, a késő éjjeli órákig tárgyaltak egymással Mihalache és Madgearu a nemzeti parasztpárt, Petrovici és Garoaid volt miniszterek a néppárt képviselőjében. Mihalache preőz és sulyos feltételekhez kötötte az együttműködést és írásbeli garanciát kért a feltételek teljesítésére. A néppárt megbízottai azonban kijelentették, hogy ezeket a feltételeket nem is merik a tábornok elé terjesztetni és hogy Averescu egyébként is mereven elzárkózott minden írásbeli garancia adása elől.

Igy szakadtak meg a tárgyalások és Averescu pártja ilyenformán izolálva maradt. Vasárnap déltűn a néppárt klubhelyiségében ülést tartottak a vezérek, amelyen igen deprimált hangulatban tárgyalták a történeteket. A vezé-

rek nagyrésze követelte, hogy Averescu tábornok mondjon le, hogy személye ne legyen akadály a egységes ellenzéki front kialakulásának, ellenkező esetben ök testületileg a nemzeti parasztpártba lépnek át. Erre azonban — előreláthatólag — nem fog sor kerülni.

Jorga professzor, aki magára vállalta ismeretesen a nemzeti parasztpárt és az avereszkánusok közötti közvetítést, maga is lemondott már a hármasszövetségről. A professor, midőn a nemzeti parasztpárti vezérek felemlítették neki, hogy a tábornok Bratianu Jonel első meleg gesztusára faképnél hagyja az ellenzéket — a következőket válaszolta:

— Valamennyire igazuk van. Csakhogy arra a meleg gesztusra sem lesz szükség. Hiszen Averescu az iniciatívák embere.

Az ellenzéki lapok, a „Cuvantul”, „Dreptatea”, „Adeverul”, „Dimineata” és a „Lupta” maradéktalanul helyeslik a nemzeti parasztpártnak Averescuval szemben tanúsított bizalmatlanságát és intranzigenciáját. Egyedül a független, de a néppárthoz közelálló „Politica” minősíti hibának Maniu Gyula elutasítását. A lap szerint az ellenzéki blokk meghiusulása Bratianu Jonel legnagyobb politikai sikere, amit az utóbbi időben elért. A nemzeti parasztpárt ezzel a gesztussal a liberálisok karjaiba kergette Averescu tábornokot.

Az utolsó formalitás

Tegnap este Tasca és Cihodariu Jorga megbízottai találkoztak a nemzeti parasztpárt delegátusaival, akiknek nevében Mirto közölte a nemzeti

parasztpárt végleges döntését, mely szerint az averescanusokkal nem lép semmiféle kollaborációra. A Jorga-párt kiküldöttei erre kijelentették, hogy megbízatásuk az egész ellenzék együttműködésének megvalósítására vonatkozik, nem pedig csupán Maniu pártjára és ezért pártvezérüknek referálnak a nemzeti párt álláspontjáról. A lapok azt hiszik, hogy ez az ellenzéki blokk végleges meghiusulásának utolsó formalitása volt.

Cuzát támogatja a kormány

Az „Adeverul” szerint nincs kizárva, hogy a nemzeti parasztpárt az időszaki választásokon nem fog résztvenni. Baltiban Cuza ismét jelölteti magát

és úgy látszik, hogy a kormány támogatni fogja jelöltségét. Az „Adeverul” hirdetésének nem szívesen adunk hitelt, bár ez a hír csak megerősíteni látszik azt a verziót, hogy a kormány pozíciója megerősítésére az antiszemita szervezeteket akarja felhasználni. Erre mutat az a kampány is, amelyet a „Viitorul” az „anumita presa” ellen indított az utóbbi időben. A liberális kormány — úgy látszik — kiásta a régi fegyvereket. Nem szeretnők, ha az események igazolnának.

Cuza professor egyébként a 71-ik életévét betöltvén, nyugdíjaztatását kérte a közoktatásügyi minisztériumtól. A jassii diákság engedélyt kért arra, hogy az egyetem aulájában nagyszabású ünnepély keretében bucsuzzassa el a katedrától Cuzát.

A népszövetségi tanács decemberben sem fog érdemleges határozatot hozni az optánsperben

A magyar kormány javaslata a per magánaton való rendezésére

Berlin, november 23. A közelebbi decemberi ülés alkalmából a román—magyar optánsper ügye ismét a népszövetségi közérdeklődés homlokterébe került. Ugy magyar, mint román részről nagy felkészülések történnek a döntő csatározásokra, amelyeknek kimenetelét még ma sem lehet pontosan látni.

A német diplomácia melegen támogatja a magyar kormányt az ajánlatát, hogy a román—magyar optánsper ügyét magánaton rendezzék. Német politikai körökben szívesen vennék, ha ez a kérdés a Népszövetség tanácsát többé nem foglalkoztatná. Ismeretes, hogy a német külügyi kormány a népszövetségi tanács ajánlatát nem találta szerencsés formulának és Stresemann csak azért volt mellette, hogy a teljes eredménytelenséget elkerüljék.

Ha Chamberlain nem változtatná meg decem-

beri álláspontját, ami valószínű, úgy igen nehéz lesz a pert a magyar javaslat intenciói szerint a hágai döntőbíró elé vinni.

Megeshetik, hogy a népszövetségi tanács egyáltalában nem lesz abban a helyzetben, hogy a kérdésben érdemleges határozatot hozzon. Általában az a vélemény alakult ki, hogy a magyar delegáció helyzete rendkívül súlyos lesz Genfben.

Budapest, november 23. A budapesti ügyvédi kamara elhatározta, hogy az ország több előkelő jogi testületével egyetemben, üdvözlőtáviratot intéz Lapredelle francia nemzetközi jogászhoz, akinek a román—magyar birtokperben történt szabad véleménynyilvánításáért le kellett mondania a francia külügyminisztériumban viselt tisztségéről.

A semmitőszék teljes tanácsa felmentette az öt évre ítélt Salamon Izraelt

(Cluj-Kolozsvár, nov. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Legfőbb Semmitőszék tegnap fölmentő ítéletet hozott Salamon Izrael aranyosgyéresi kereskedő ügyében, akit a kolozsvári hadbíró öt évi fegyházra ítélt. A független román igazságszolgáltatásnak nagy eseménye ez, amely előtt tisztelettel kell meghajolnia mindenkinek, akinek szívében fekszik ez ország jogbiztonsága. Egy emberi sors tragikuma hárult el és milliók lelkében szilárdította meg az igazságszolgáltatásba vetett hit diadalát. A végérvényes ítélet a legfőbb bíróság pártatlanságának és a napi politika zajlása fölött való emelkedettségének fénylő és megnyugtató biztosítéka.

Mivel vádolták Salamon Izraelt?

Salamon Izraelt ez év áprilisában ítélték el. A vád az volt ellene, hogy a forradalmak hónapjaiban tagja volt az úgynevezett cionista védőrségnek és ebben a minőségében több parasztot lelőtt és több házban fosztogatott.

A vád egyetlen konkrétuma Salamonnak a gárdában való részvétele volt. A gyilkosságra és fosztogatásra egy alkoholistá cigány vallomása volt a bizonyíték. De ez a tanu is csak közvetett vallomást tudott produkálni. Azt mondotta jegyzőkönyvében, hogy hallotta két katonától, akik egymás között mondták: ez a Salamon Izrael lelőtt egy parasztembert.

Ez volt minden terhelő bizonyíték egy ember ellen, aki a községben született, békés, szorgalmas polgári életet élt, soha összetűzése a büntető hatóságokkal nem volt. És ezt a vádat is világos alibivel lesököntette kellő értékére. Azonban másik terhelő körülményt látott a bíróság: hogy Salamon Izrael részt vett egy olyan fegyveres alakulatban, amely az állam biztonságát veszélyeztette.

A marasztaló ítélet

A védelem hiába bizonyította, hogy a forradalmi időkben az úgynevezett cionista gárda rendfőntartó alakulat volt, e területen akkor még legális kormány tevékenysége és felelőssége mellett működött és rövid néhány heti létezés alatt egyetlen olyan tényt nem követett el, amiért elismeres ne illette volna. És hiába sorakoztatta föl a védelem a dekrétumok egész sorát, amelyek amnesztiát adnak a forradalom bűneire, hiába igyekezett igazolni a hadbírószék illetéktelenségét ebben az ügyben, amelynek semmi köze az állam biztonságához, Salamon Izraelt kétnapos tárgyalás után öt évi fegyházra ítélték.

A Semmitőszék elé!

Az ítélet döbbenetesen hatott. Természetesen senki nem vonta kétségbe a kolozsvári hadbírószék pártatlanságát, de mindeki az ítéletben bírói téve-

dést látott. Dr. Dunca Eugen és dr. Fehér Dezső kolozsvári ügyvédek, akik a pör folyamán nagy jogi fölkészültséggel és erős érvekkel védtek Salamon Izraelt, főlebbezással éltek a bukaresti Legfőbb Hadbírószékhez, amely szeptember 22-én hozott ítéletével helybenhagyta a kolozsvári ítéletet.

A Legfőbb Hadbírószék ítélete ellen dr. Fildermann Viktor, dr. Móra bukaresti és dr. Klein Miksa a Semmitőszékhez, mint végső törvényes fórumhoz vitte az ügyet. Felelősségükben főleg azt a körülményt hangsúlyozták ki, hogy a hadbírószék a Salamon Izrael ügyében illetéktelenül hozott ítéletet, minthogy a vádlott terhére rótt cselekmények olyan időben történhettek, ha egyáltalában megtörténtek, mikor az impérium jogi hatálya még nem terjedt ki ezekre a területekre. Sem a forradalmak után bevonult hadsereg, sem a román hadikormány elleni támadásról nincs szó ebben az esetben.

Teljes tanács előtt

Az első tárgyalás a Legfőbb Semmitőszék előtt október 12-én folyt le a második szekció bírói tanácsa előtt. Akkor azonban az ügy tárgyalását nyolc napra elhalasztották. A nyolc nap után megtartott tárgyalás során a tanács tagjai között olyan nézeteltérések merültek föl, amelyek az ügynek teljes tanács előtt való tárgyalását tették szükségessé.

Tegnap Fildermann és Móra ügyvédek előtt folyt le, a Semmitőszék elnökének vezetése mellett, a nevezetes tárgyalás. A teljes tanács alaposan megvitatta az ügynek minden jogi vonatkozását és felolvastatta a védelemnek összes bizonyítékait, köztük néhány község előljáróságának hiteles igazolványát arról, hogy a káthatalmi alakulat, amelynek Salamon Izrael is tagja volt, nemhogy nem fosztogatott, hanem megszüntette a csöcselék garázdálkodását és erélyesen helyreállította a közrendet.

A védők terjedelmes és főleg jogi alapokon nyugvó érveit a Semmitőszék teljes tanácsa magáéval vette és kimondotta, hogy a Salamon Izrael elleni vádak fölött a hadbírószék egyetlen fórumon sem volt illetékes az eljárás lefolytatására és az ítélethozatalra. Egyben pedig elrendelte a letartóztatásban levő Salamon Izrael szabadlábrahelyezését.

Salamon Izrael az ítéletről

Az ítéletet azonnal közölték Salamon Izrael feleségével, aki kedden este megsürgönyözte férjének, a hadbírószék fegyházába, az örömhirt. Este tíz órakor az ügyeletes tiszt megmutatta a táviratot Salamon Izraelnek, aki mindaddig nem hagyhatta el a fegyházat, amíg a Semmitőszék fölmentő ítélete hivatalosan át nem érkezik a hadbírószékhez. Ez természetesen a közeli napokban megtörténik.

Ma délelőtt dr. Dunca és dr. Klein meglátogatták a hadbírószék börtönében Salamon Izraelt. A jó hír a megviselt embert láthatóan megváltoztatta. Meggöngyölt nagy alakja kiegyenesedett, tartása szabadabb és nyugodtabb lett, az értelemes, vállas férfi megint — harminckétéves.

Bájenaru őrnagy, fogházparancsnok szobájában elsőnek dr. Dunca köszöntötte Salamon Izraelt. Melegen megszoritotta a kezét.

— Győzött az igazság!

— Kérem — szólt elfogódottan Salamon. — az irásimat visszakapom, ugy-e?

Ez volt úgy látszik első gondolata, amikor a nagy hirt meghallotta.

Mosolyogva megnyugtatták.

Dr. Klein Miksa megjegyezte:

— Az éjjel ugy-e jól aludt?

— Hogy tetszik gondolni? A szememet sem tudtam behunyni.

Sok álmatlan éjszakája volt Salamon Izraelnek. De ilyen jól nem aludni bizonyára regén nem aludt...

Hölgyeim! A téli szezon most kezdődik nyulszőr és velour-ujdonságokkal. Újból érkezett

5000 drb. Ára 200 lei,
és a legrágább

280 lei.

CARMEN

kalapszalonn, Cluj, Cal. Victoriei 4. (Kossuth L.)

KÖNYVASZONLEPAGE

A bol

Bemutatta

„A bol...
diája. A d...
nyire szük...
ban és arr...
mas vívódá...
ie az életé...
volna azt a...
igy beszélt...
A darabban...
nak nevezi...
dalmak és...
a szenvedő...
egy pillana...
de bearyan...
szerződte...
lönböző m...
védő embe...
zott s ami...
sikerül.

A puri...
mutatásról...
beszélnek...
ban késze...
válaszol...
szükséges...
zord és ke...
fosztja az...
nem is ke...
hogy illuzi...
rel — aká...
élet rózsas...
elni jó. D...
igy bizony...
életnek a...
aki „szere...
akivel egy...
maszkjában...
A lány...
az öngyilk...
az újabb...
ízlete a b...
életunt d...
menti ki a...
kiált fel...
ereimben...
neurasztén...
meg a bol...

E
SZAPPA

Evreimoff:**A boldogság komédiája**

Bemutatta a kolozsvári Román Nemzeti Színház

"A boldogság komédiája" az ember tragédiája. A darab arról beszél, hogy a sors menyire szűkmarku a földi boldogság osztogatásában és arról, hogy az emberek többsége fájdalom vívódások között sorsüldözötten morzsolja le az életét anélkül, hogy egyszer is elnyerte volna azt a pillanatot, amelyről Goethe Faustja így beszélt: „Verweile doch, du bist so schön.“ A darabban van egy bizarr ember, dr. Fregolinak nevezi a szerző, aki kileisi az emberi fájdalomnak és szenvedések szavát, együtt szenved a szenvedőkkel és elhatározza, hogy — ha csak egy pillanatra, s még ha hazugság árán is, — de bearányozza a szenvedők életét. Színészeket szerződött, akiknek az a kötelességük, hogy különböző maszkokban megszerezzék négy szenvedő embernek azt, ami eddigi életükből hiányzott s amiről már le is mondtak. A kísérlet sikerül.

A puritánok és a moralisták bizonyára képmutatásról és naiv emberek tévutrayvezetéséről beszélnek a kísérlet folyamán. Evreimoff azonban készen áll a kifogásokra s dr. Fregolival válaszol — mondván: hazugság az emberi élet szükséges tartozéka, sőt feltétele. A valóság zord és kegyetlen. A meztelen valóság megfosztja az embert életkedvétől. A boldogságnak nem is kell valódinak lenni, a fontos csak az, hogy illúziót keltsen, hogy elhitesse az emberrel — akár mesterséges eszközökkel is — az élet rózsaszínű voltát és azt, hogy élni szép és élni jó. Dr. Fregoli ezért állít fel illúzió-gyárat, így bizonyítja be, hogy meg lehet menteni az életnek a csunya és beteges gépirókisszonyt, aki „szereti a szerelmet“, mert nem ismeri s akivel egy színész egy biztosítási tisztviselő maszkjában elhitheti, hogy szereti...

A lány a kísérlet folyamán eldobja magát az öngyilkosság gondolatát és szívesen vállalja az újabb szenvedéseket, mert most már megízlelte a boldogság poharát. A pesszimista és életunt diákok egy bájos és kacér szubrett menti ki a halál karjaiból, úgy hogy boldogan kiált fel: Ugy érzem az új életkedv bizsergetésében. A komikus viszont egy öregedő, neuraszténias, szikár és száraz tanárnőnek szerzi meg a boldogság édes illúzióját...

Széppé
varázsol

ELIDA

SZAPPAN, KRÉM, SHAMPOO, PUDER

A kísérletek után, a darab végén a Harlekinnek vedlett dr. Fregoli azzal bucsuzik a publikumtól, hogy — ugy-e van menekvés a zord valóság elől?

Az orosz-zsidó Evreimoff, a darab szerzője, szimbólista költeményeket írt fiatal korában. Később egyfelvonásosokat írt moszkvai és pétervári kabarék számára. Ezekben az egyfelvonásosokban könnyed humor csillogása mögött mindig filozófikus mélységű gondolatok, groteszk életlátás s az emberi lélek legtitkosabb rugóinak diabólikus ismerete nyilatkozott meg.

A darabja, amelyet a kolozsvári román Nemzeti Színház tegnap este mutatott be, az első perctől az utolsóig heves iramban fut szikrázó ötletek során éles dialogusok partjai között. Az emberi élet groteskségének pompás ferdetükre a darab, ennek dacára azonban az éles és szikrázó humor mögött az író könnyei hullnak. Ez az a humor, amelyről Schopenhauer azt mondja, hogy: „tréfa közé rejtett könny.“

A probléma — amit a darab felvet — kétségtelenül nem új, a megcsinálása azonban eredeti és tökéletes. Karinty Frigyessel lehetne

talán összehasonlítani. Ő is groteszk és nevetést fakasztó jelenetek között mond el ilyen „sötét“ igazságokat, — talán azért, hogy ne fájjon az igazság rideg és egyszerű kipakolása.

A kolozsvári román Nemzeti Színház drámai együttese tökéletes előadásban hozta ki a darab szépségeit. Virgil Vasilescu a komikus szerepében csillogtatta tökéletes humorát és játék-készségét. Radulescu asszony bájos és megkapó szubrett volt, akiről szívesen elhittük, hogy visszaadhatja egy buskomor diák elvesztett életkedvét. A csunya leány szerepében Atena Dumitrescu kisasszony mély és igaz emberi hangokat szólaltatott. Tökéletes illúziót keltett. Ion Talvan kár, hogy nem hozott ki mindent Dr. Fregoliból. Olimpia Bársan a nyűgös tanárnő szerepében tökéletes kabinetalakítást nyújtott. A többiek is pompásan illeszkedtek a mindenképpen sikerült előadás keretébe.

A rendezés tökéletes. A közönség csaknem megtöltötte a színházat: a második felvonás után tizenötöször tapsolta a lámpák elé a szereplőket. (k. r.)

»Ha az egyetemi incidensek elharapóznak, nem akadnak majd férfiak, akik Magyarországiért szót emeljenek külföldön«

Klebelsberg miniszter válasza Hegyegi Kis Pál interpellációjára. Újabb rendbontás esetén bezárják az egyetemeket

(Budapest, nov. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar parlament tegnapi ülésén, mint az Uj Kelet röviden jelentette, Hegyegi Kis Pál demokrata képviselő az egyetemi verekedésekkel kapcsolatban szólalt fel, erélyes szavakkal lobbantotta a kormány szemére, hogy a kormány semmit sem tett az egyetemi zavargások megakadályozására.

— Az egyetemi verekedések — mondotta Hegyegi — sértik az állam törvényeiben lefektetett jogokat, sértik a zsidó felekezetet, melynek törvényes jogai vannak és sértik az egyetem autonómiáját.

Hivatkozik Hegyegi arra, hogy Teleki Pál gróf, aki az ifjúságnak egyik vezére, egyetlen lépést sem tett a történetek megakadályozására. Az ifjúságnak elégedetlenségére hivatkozni immár idejét multá, a kormány feltétlenül felelős minden rendzavarásért. Követeli az egyetemi verekedések ügyében a kormány-jelentés napirendre tüzését.

Hegyegi Kiss Pál beszédére a magyar parlament mai ülésén Klebelsberg Kunó közoktatásiügyi miniszter a napirend előtt válaszolt.

— Józán ember nem kételkedik abban, — mondotta Klebelsberg — hogy az egyetemeken történt események rendkívül sajnálatosak. Az ifjúság még a numerusz klauzusz alapján bevettekkel is kiüzi az egyetemről, tehát a mozgalmakban nincsen semmi logika.

Fábián képviselő közbekiált: — Logika az nincs, de verekedés az van! Klebelsberg tovább folytatja beszédét és hangsúlyozza, hogy az egyetemi mozgalmak rendkívül sokat ártnak az országnak és ha ezek az incidensek elharapóznak, úgy a külföldön nem igen akadnak majd férfiak, akik a magyar igazságot sikraszálljanak.

dön nem igen akadnak majd férfiak, akik a magyar igazságot sikraszálljanak.

— Minden mozgalom káros az országra, amelyből ellenfeleink azt a következtetést vonhatják, hogy Magyarország konszolidációja nem teljes. Mivel az ifjúságról van szó, lehetetlen, hogy mindjárt kezdetben brutálisan lépünk fel. Előbb ki kell meríteni a rábeszélés eszközeit. Ha azonban ez eredménytelen marad, úgy máris reiszólitottam az egyetemi hatóságokat, hogy a legszigorubb rendszabályokat alkalmazzák. Ezek a szigorú rendszabályok mindaddig fognak alkalmaztatni, amíg a zavargások tartanak. Előre figyelmeztetem az ifjúságot, hogy újabb rendbontás esetén az illető iskolát bezáratom.

Fábián közbekiált: — Ön tehetetlen, tanulhatna Huszár Károlytól!

Klebelsberg (emelt hangon): Senkitől sem fogadok el kitanítást, mert meg vagyok győződve arról, hogy mindig az ország érdekében cselekszem.

Klebelsberg ezután arra kéri a jobb- és baloldali sajtót, hogy a numerusz klauzuszszal kapcsolatos cikkeik hangját tompítsák és mérsékeljék magukat.

Szeged, november 23. A szegedi egyetem hallgatói s az itteni ifjúsági egyesületek vezetői elhatározták, hogy egyesek egyéni lépéseit a meghatározottabban megakadályozzák s tekintélyük teljes latbavetésével megszüntetnek minden igazoltatást, verekedést és atrocitást az egyetemeken. Ezzel egyidejűleg azonban leszögezték azt a határozatukat, hogy rendületlenül kitartanak a numerusz klauzusz megváltoztathatatlanságának elve mellett.

Klebelsberg rendőri beavatkozással fenyegeti meg a zavargó egyetemi hallgatókat

Budapest, november 23. Klebelsberg parlamenti beszéde után az „Est“ tudósítója felkereste a kultuszminisztert, hogy az egyetemi mozgalmakról nyilatkozzék. Klebelsberg a lap tudósítója előtt az egyetemi incidensekre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Remélem, hogy az egyetemeken a helyzet javulni fog, ami ha nem történne meg, úgy a kormánynak ültökélt szándéka, hogy a rendőrség közbelépését fogja kérni. Az egyetem autonómiája nem jelenti azt, hogy bűncselekmények esetén a hatósági közegek ne léphessenek be az egyetemre. Akik az autonómiára hivatkoznak, egészen másképpen kellene cselekedjenek, mint ahogy cselekszenek a zavargókkal szemben. A magyar kormány ragaszkodik ahhoz az elhatározásához, hogy amennyiben újabb incidensek fordulnának elő az egyetemen s a rektorok rendet fentartani nem tudják, úgy a rendőrséget fogja igénybe venni rendcsinálás

Szeged, nov. 23. Ma délelőtt mintegy 100 egyetemi hallgató gyülekezett a városházánál. Egy háromtagú küldöttség felment Somogyi Szilveszter polgármesterhez, arra kérve őt, hogy nyitassa ki a közgyűlési termet, hogy az egyetemi ifjúság előadhassa sérelmeit. A polgármester tényleg ki is nyitatta a közgyűlési termet, ahol zárt ajtók mögött ő maga tanácskozott a diáksággal. Hír szerint az ifjúság az ellen tiltakozott, hogy a városi színház előadja a „Párisi kirakat“ című francia darabot.

— Amerika berni követével képviselteti magát a leszerelési konferencián. Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány a Genfben összehívott előkészítő leszerelési bizottság tényleges munkájának megkezdésére, névszerint Hughes Wilsonnal fogja képviseltetni magát a leszerelési konferencián. Az amerikai kormány utasította követét, hogy a politikai leszerelési külön-bizottságban ne vegyen részt, mert ez egyedül csak Európát érdekli.

dr. Fehér Dezső folyamán nagy kelvették Salakaresti Legtöbb 22-én hozott ité-

itéletet. ellen dr. Filder- ti és dr. Klein végső törvényes esküben fleg azt hogy a hadbírósgá jelenül hozott ité- ott cselekmények gyáltalában meg- hatálya még nem m a forradalmak nán hadikormány az esetben.

ljes tanács előtt

semmitőszék előtt k szekció bír- z ügy tárgyalását e nap után meg-

agjai között olyan helyek az ügynek ették szükségessé.

ügyvédek előtt

vezetése mellett,

tanács alapsóan

vonatközösítés és

bizonyítékait, kö-

ak hiteles igazol-

alakulat, amely-

tt, nemhogy nem

csöcselék garáz-

totta a közrendet.

g jogi alapokon

tanácsa magáévé

non Izrael elleni

len fórumon sem

sára és az itélet-

te a letartóztatás-

prahelyezését.

rael az iteletről

Salamon Izrael

ürgönyözöte férjé-

rörőmhirt. Este tíz

utattá a táviratot

g nem hagyhatja

k fölmentő itélete

adbírószághoz. Ez

megtörténik.

. Klein megláto-

Salamon Izrael.

hatóan megváltoz-

a kiegyenesedett,

lett, az érteljes,

éves.

acsnök szobájában

Salamon Izrael.

tan Salamon. —

ndolata, amikor a

te:

A szememet sem

salamon Izraelnek.

yára regén nem

i szezon mot

dik nyulszőr

jból érkezett

200 lei,

g á b b

ei.

EN

4. (Kossuth L.)

LEPAGE

Ügyvédi határidőnapló 1928

Lei 480 LEPAGE-nál Kvár, Szállítás utánvétellel

December 14-én érkezik Weizmann Kolozsvárra

Általános Palesztina-konferencia keretében fogja Weizmann ismertetni Erdély zsidósága előtt az országépítés helyzetét

Cluj-Kolozsvár, november 23. Dr. Weizmann Chaimnak, a cionista világszervezet elnökének romániai látogatása elé lázas érdeklődéssel tekint az ország egész zsidósága. Bukarestben az összes zsidó szervezetek képviselőinek, valamint a legelőkelőbb zsidó közéleti férfiaknak részvételével fogadó-bizottság alakult, amely már meg is állapította Weizmann kétéltű romániai tartózkodásának végleges programját. Eszerint a nagy zsidó vezér november 30-ikán érkezik a fővárosba, ahol a pályaudvaron a zsidó szervezetek delegációin kívül a kormány képviselői és az angol követség tisztikara fogják fogadni. Weizmann december 7-ig marad Bukarestben, amely idő alatt kihallgatáson jelenik meg a régénstancs tagjai, valamint Bratianu miniszterelnök előtt, részvesz a külügyminisztérium által tiszteletére rendezendő villásreggelin és az angol követség bankettjén. Ezenkívül Weizmann fogja megnyitni a regáti cionisták december 4-ikén kezdődő konferenciáját.

Bukarestből Weizmann fél napi tartózkodásra Galacba utazik, innen pedig Jasiba, ahol szombaton át marad. Ezután Beszarabia fővárosába, Kisenevbe, majd Csernovitzba utazik. A romániai utolsó programját fogja képezni Erdély meglátogatása.

A bukaresti előkészítő bizottság mai távirata értesítése szerint dr. Weizmann december 14-ikén a déli expresszsel érkezik Kolozsvárra. Itt tartózkodásának pontos időtartama még nincsen megállapítva, de valószínű, hogy jelenkori zsidó történelmünk legnagyobb alakja mindössze 24 órát fog eltölteni Kolozsvár falai között. Kolozsváron a mai nap folyamán Weizmann méltó fogadtatásának előkészítésére ugyancsak megalakult egy fogadóbizottság, amelyben az összes zsidó intézmények és frakciók képviselői részt vesznek. Értesülésünk szerint Weizmann kolozsvári tartózkodásának idejére egy általános Palesztina konferenciát fognak egybehívni Kolozsvárra, amelyen Erdély és Bánát egyetemes zsidósága pártnyalatra való tekintet nélkül képviseltetni fogja magát. Ezen általános Palesztina konferencia keretén belül fogja Weizmann ismertetni a zsidó országépítés jelenlegi politikai és gazdasági helyzetét.

Weizmann ideérkezésével kapcsolatban mozgalom indult meg annak érdekében, hogy Erdély zsidósága azzal tisztelje meg a nagy vezért, hogy a maga részéről is beiktassa őt a Keren Kajemet Lőjiszrael aranykönyvébe.

Sztrájkbaléptek a kolozsvári felsőipraiskola növendékei

Az igazgató szigora miatt nem akarják látogatni az előadásokat
A diákok követelik az intézet igazgatójának eltávolítását

(Cluj-Kolozsvár, nov. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az iskolák életében szokatlan esemény játszódott le ma Kolozsváron. A kolozsvári felsőipraiskola (Scoală de Conducători Tehnic) növendékei, az első osztályu tanulókat kivéve, tegnap délelőtt sztrájkba léptek.

Az Uj Kelet munkatársa ma délután felkereste Mihăilescu Gheorghet, az intézet igazgatóját, aki előadta, hogy a sztrájkra a felsőipraiskolának három végzett növendéke bujtogatta fel a diákokat, akik ellen különben az igazgatóság közbenjárására a kolozsvári rendőrprefektúra is megindította a vizsgálatot.

A három végzett növendék — az igazgató nyilatkozata szerint — azzal vette rá a különben is elégedetlenkedő növendékeket a sztrájkra, hogy az iskolától nyert diplomájukkal nem alkalmazzák őket az állam műszaki karában.

A fiatal növendékek szolidaritást vállaltak ezzel a három végzett növendéssel és így akarják kiderítenni a felsőbb ipari hatóságoknál, hogy

diplomájukat érvényesnek nyilvánítsák.

Az igazgató ezután előadta, hogy a három végzett növendék azért nem tudott elhelyezkedni, mivel diplomájukban feltüntetett általános osztályzat kevesebb volt a törvény által előírt 13 és fél pontnál. Ez azonban nem az iskolának, hanem egyedül a növendékeknek a hibája, akik nem készültek fel kellőképpen a vizsgákra.

— A növendékek ezenkívül — folytatja az igazgató — több apró dolgot sérelmeznek és különösen az általam alkalmazott szigorúság bántja őket.

— De az iparban vasrezsimnek kell uralkodnia — jegyzi meg szellemesen az igazgató. És ezért én a közoktatásügyi minisztérium által előírt iskolai szabályokat betűszert alkalmaztam. Így például elrendeltem, hogy

a rossz tanulók az egész vasárnapot az iskolában tanulással töltsék el.

Elrendeltem, hogy a tanulók vasárnaponként templomba járjanak. Hogy ne sétáljanak sokat

az utcán. Hogy ne járjanak moziba. Hogy egyenruhát viseljenek. A diákok között azonban egy anarchikus szellem uralkodik és csak kevesen rendelték magukat alá ezeknek a szabályoknak. Az igazgatóság természetesen szigorú büntetésben részesítette a nem engedelmessékedőket.

A növendékek különösen azt sérelmezik, hogy nem tekintjük őket az egyetemi hallgatókkal egyenrangúknak. Arra nem gondolnak a növendékek, hogy még nem haladták meg az egyetemi hallgatók korát és intellektuális képzettségét sem. Különben is az iskola intenciója odairányul, hogy fegyelmzett embereket neveljen.

Végül a növendékek azt kívánják, hogy távozzam el az iskola éléről, mert túlszigorú vagyok velük szemben.

Természetesen, ezek a gyerekes kívánságok nem teljesíthetők és épen ezért az iskola tanári kara tegnap ülésén elhatározta, hogy a második, harmadik és negyedik osztály sztrájkoló növendékeit egy hétre kizárja az iskolából. Az iskola-felügyelőség is csak azután fogja érdemlegesen meghallgatni a növendékek kívánságait, miután a sztrájkot beszüntetik.

Az iskola igazgatósága különben megbeszélésre hívta össze a növendékek szüleit. Mihăilescu igazgató azt a reményét fejezte ki, hogy a szülők tanácsa komoly belátásra fogja bírni a sztrájkoló növendékeket s a kollektív kizárási büntetés kitöltése után újra megkezdik a komoly munkát.

Meglátogattuk a sztrájkoló diákokat is, akik épen ülést tartottak az intézet egyik emeleti termében. A diákok éles és elkeseredett szavakkal adtak kifejezést az intézet igazgatója elleni panaszuknak és a maguk igazát igyekeztek bizonyítani. A legsúlyosabb vádakat hangoztatták az igazgató ellen, köztük olyanokat is, amelyek tullepik az iskola kereteit és az igazgató magánéletére vonatkoznak. A diákok követelik az igazgató távozását, ellenkező esetben nem hajlandók az előadásokat tovább látogatni.

Ép mikor elhagytuk a diákok gyűlését, lépett be az iskola kapuján Boldin komiszár, aki a rendőrprefektúra megbízásából indítja meg a vizsgálatot a felbujtók ellen. A diákok a rendőri közeg láttára megdöbbenéssel dugták össze a fejüket.

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

kitűnő hárneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világ-márka vezérképviselése.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. Cluj, Str. Saguna 14. Telefonszám 4-19.

Schnirer-Taschenbuch

der Therapie 1928.

lei 200. Utánvétellel küldi LEPAGE Kvár. Kérjen orvosi jegyzéket.

Mielőtt ruhaszövetet

Mielőtt háziruhára való mosóárut

Mielőtt fehér és ágyneművásznat

vásárolna, tekintse meg a **Parisien Áruház** most megnyílt rőfösosztályának kirakatait.

MEGNYILT **BODEGA**

Naponta friss felvágott, tejtermék és saját készítményű sütemények. Vizonteladók kedvezményt kapnak. Ugyanott a kapubejáraton **משך** mészárszék. Naponta frissen vágott liba, libaszir, zsirnakvaló kapható

Malom-u. 8.

volt Lebovics-féle mészárszék

Uj Kelet
dósa
Szervezet
Feladás sz
Az Uj Kelet
meg

A pre
báronyru
csipke kéz
arca, amit
sárga hege
szőr a fel
szőlőjét ki
A kis
most indul
Azaz, hogy
egy varáz
magába: e
a meleg h
A zongorá
társai irták
egy darab
Ez a b
és elandál
fiatal lény
és a köz
nemesítette

Mellett
lenszky. A
igy szól:
— Ily
vagyok gaz
toba ültet
Broniszláv
Babérk
helyezték
Kijön a m
elfogódott
És am
odaúez any
és átlap eg

Sely
B

— Br
rálták. B
torokgyul
beavatkoz
pot, mint
javultak.
— Ol
tárgyalás
„Intransige
olasz dipl
akinek nev
hogy Olasz
sok folynak
zetnek. A
nül Belgrád
az olasz ki

— De
kozása.
Tunney h
állapítottá
ják meg a
— Na
pestről jel
uccai telep
jedt a vill
oltóság na
folyik.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banskai szociális pártjának napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay Janos és dr. Marton Ernő
 Folyós szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

Szerda

5688. Chesván 29.
1927. nov. 24.

Popp Virgil

— A tízéves hegedűművész —

A prefektura dísztermében a dobogón fekete bársonyruhában egy kicsiny fiú. Fehér harisnyája, csipke kézelője nem káprázik úgy, mint úde, fehér arca, amit selymes, szőke fűrtök koszoruznak. Apró sárga hegedűt szorít a nyaka alá és játszik. Először a felnőtt művész Kolár Károly gyönyörű szólóját kíséri. Allegro, andante, allegro.

A kis fiútíz éves, Popp Virgilnek hívják, most indul a pályájára, de érezzük, hogy befutott. Azaz, hogy nem is ezt érezzük. Lelkünkét ocfogja egy varáz-gyűrű, az ember nem tudja, kit ömleszt magába: ezt a bájos angyal-gyermeket, vagy azt a meleg harmoniát, ami nyirettyűje alól fölfakad. A zongoránál Mozart lehetett ilyen, akiről kortársai írták, hogy „virág volt és egyben őzike, egy darab költészet.”

És ahogy Mozartot játszotta, vidám staccatoit és elandalító andantáit, biztos vonókezeléssel, drága fiatal lénye átszellemült, boldogan megvonaglott és a közönséget a művészet hatalmával meg-nemesítette.

Meltem egy nagykulturáju ur ül, Dr. Wilenszky. Arca kipirosodott. Ahogy a gyermek befejezi, így szól:

— Ilyenkor érzem, milyen borzasztó, hogy nem vagyok gazdag. Ezt a gyereket megragadnám, autóbá ültetném és vinném egyenesen Hubermann Broniszlávhöz Berlinbe!

Babérkoszorút, sok-sok virágot hoztak és odahelyezték a zongorára. Tomboló tapp hívja Virgilt. Kijön a művész szobából, kedvesen meghajol, küss elfogódottan.

És amikor a hivatalos meghajlásokkal végez, odané az anyjára, aki ott ül szemben vele. Odané és átlap egy könnyet az anya szeméből a magáéba. (sz. i.)

Selyem florharisnya 98
minden színben... lei
Blatt-áruház, CLUJ

— **Bratianu miniszterelnököt megoperálták.** Bukarestből jelentik: A miniszterelnök torokgyulladására ma szükségessé tette a sebészeti beavatkozást, amely után úgy az általános állapot, mint a helyi tünetek jelentékenyen megjavultak.

— **Olaszország és Franciaország között tárgyalások folynak?** Párisból jelentik: Az „Intransigeant” azt az értesülést közli, hogy egy olasz diplomatával történt beszélgetése kapcsán, akinek nevét nem említi, tudomást szerzett arról, hogy Olaszország és Franciaország között tárgyalások folynak, melyek rövidesen szerződés-kötésre vezetnek. A lap szerint Róma nem tárgyal közvetlenül Belgráddal, hanem a párisi kormány közvetíti az olasz kivanságokat a belgrádi kormánynál.

— **Dempsey és Tunney harmadik találkozására.** Newyorkból jelentik: Dempsey és Tunney harmadik találkozását 1928 júniusában állapították meg, 15 menetre. Hogy hol tartják meg a mérkőzést, még nem tudják.

— **Nagy gyári tűz Budapesten.** Budapestről jelentik: A Beszkárt Asztalos Sándor-uccai telepén nagy tűz ütött ki, mely átterjedt a villamos kocsik mosótelepére is. A tűzoltóság nagy apparátussal vonult ki. Az oltás folyik.

— **Caius Brediceanu nemzetiparasztpárti képviselő lesz Románia brazíliai követe.** Bukarestből jelentik: Amióta az észak-amerikai államokba megszűnt a kivándorlás, a kivándorlási ügynökök Braziliába szállították a kivándorolni igyekvőket. Csak a napokban érkezett vissza egy hosszabb tanulmányutról a nemzetiparasztpárti szenátor T. Raducanu, aki kijelentette munkatársunk előtt, hogy minden képzetet felülmúló nyomorúságos helyzetben szenvednek azok, akik Braziliában vélték az új hazájukat feltalálni. A nemzetiparasztpárti szenátor szerint rengeteg erdélyi kivándorló él odakint a legnagyobb nyomorban, akik szíves örömet jönnének hazá, azonban annyit is alig tudnak keresni, hogy éhen ne haljanak és egyelőre gondolni sem tudnak arra, hogy a drága hajójegyet meg tudják venni. Raducanu szenátor most egy akciót tervez, hogy a Braziliában szenvedő kivándorlókat diplomáciai uton hozatja haza és lapunk útján felkéri mindazon erdélyi kisebbségi polgárokat, akiknek hozzátartozóik kivándoroltak, hogy tudassák véle a kivándorolt címét, hogy bekerüljenek a hazahozandók listájába. Legalkalmasabb, ha a kivándorolt legutolsó levelet küldik be Raducanu szenátornak. (Címe: Prof. dr. Toni Raducanu senator Bucuresti, Alea Vulcanului 10) Ugylátszik, hogy a kormány is erélyes lépésre készül a brazíliai kivándorlók nyomorának enyhítésére és felségélyezésére, mert a mai hivatalos közlemények szerint a külügyminisztérium jövő évi költségvetésében már helyet kapott az újonnan felállítandó brazíliai nagykövetség tétele is. Információnk szerint ez állásra Caius Brediceanu lugosi nemzeti parasztpárti képviselőt kombinálják. Brediceanu képviselő, Vajda Sándor miniszterelnöksége alatt külügyminiszteri államtitkár volt.

— **Morris Rosenfeld irodalmi est.** A kolozsvári sómércsapatok folyó hó 26-án Morris Rosenfeld irodalmi estet rendeznek. Az estély a Ferdinand király-uti iskola nagytermében lesz megtartva. A program a következő: Ismeret és Morris Rosenfeldről, amely ismertetés során Morris Rosenfeldnek a következő verseit fogják előadni: Az én dalom, Műhely, Nem adom, Csavargók, Vihar, Az én fiam, Csalogány a munkáshoz, Juda, Zsidó május (szavalókorus). Az estélyre a sómérc ezuton hívják meg Kolozsvár zsidóságát. A belépés díjtalan.

— **Ma, csütörtökön este lesz az Ujság-íróklubban a modern táncok bemutatója,** mely dr. Radnay táncanár vezetésével szemléletesen fogja a közönség előtt végigvonultatni a legújabb kreációkat, melyek a mai világvárosok tánctermeiben divatosak.

— **Hetvenötésztendős a petróleumvilágítás.** Budapestről jelentik: A petróleumvilágítás 75 esztendő jubileumát ünnepli. A petróleumvilágítás felfedezője Schreiner galiciai tejkereskedő volt. A világítást először a lemergi kórházban alkalmazták, innen Bécsbe került, ahonnan azután világszerte elterjedt.

— **Villamos-katasztrófa egy németországi vasutvonalon.** Casselből jelentik: A Hercules-vasutvonalon egy villamoskocsi utasokkal megtelve, a gyors lefékezés ellenére örült iramban rohamt le a lejtőn és a megállóhelyen neki futott két másik kocsinak. A vonat kocsijai felborultak és összetörték. A romok alól 16 súlyos sebesültet szedtek ki.

Kötött divatkabát 485
mindenszínben lei
Blatt-áruház CLUJ

— **Egyházi átok az Action Francaise ellen.** Párisból jelentik: A pápai kuria és a nacionalista Action Francaise közötti harc ma már annyira kiélesedett, hogy az egyház a kiátkozás fegyverét veszi igénybe. A bordeauxi püspök, Andrieux biboros legutóbbi körrendeletében utasította lelkészeit, hogy az Action Francaise csoportjába tartozó egyének közül senkit többé meg ne gyóntassanak és egyházi segítségben ne részesítsenek. Ez a rendelkezés tulajdonképpen majdnem egyértelmű a nagy egyház kiátkozással. Az Action Francaise tagjait ezután csak akkor engedik a szentségek közelébe, ha ezek az illetékes lelképásztor előtt két tanu kíséretében nyíltan megtagadják a nacionalista organizáció vezetői által hirdetett tanokat. Azokat a lelkészeket, akik ezt a rendelkezést a legszigorúbban be nem tartják, a biboros püspök lelkészi tisztjuktól való fölmentéssel fenyegeti meg.

Butor vásárlás bizalom dolga!

Hajóbutort akar venni, nesajnálja az utat

Tg.-Mureş Marosvásárhelyre
és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárait. —

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffman zongora és pianínó gyárak képviselője.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

— **A svéd királyi hercegnek a budapesti Nemzeti Szalon plakettet ajándékozott.** Stockholmból jelentik: A svéd-magyar egyesület nemrég lezajlott estélyén, amelyen személyesen Jenő királyi herceg, a király öccse is megjelent, ünnepélyes keretek között adták át a budapesti Nemzeti Szalon művészi plakettjét, annak emlékére, hogy Jenő királyi herceg a tavasz folyamán Budapesten rendezett svéd képtárlaton képeivel szerepelt. A jövő őszi folyamán Stockholmban rendeznek magyar tárlatot.

— **Ujjászervezik az Ivria kolozsvári héber nyelvkört.** A Kolozsváron már évekkal ezelőtt alakult „Ivria” héber társaság a Barisszia Akadémit iniciatívájára újjáalakul. A cluji ifjusági egyesületek tagjai között, valamint a közönség körében is nagy számban vannak, akik a héber nyelvet meglehetősen beszélik és éppen egy ilyen héber társaság hiánya akadályozta eddig, hogy legalább hetenkénti héber társalgással fejlesszék és előbbre vigyék a héber nyelv terjesztését. A cluji Barisszia Akadémit egy 8 tagú bizottságot jelölt ki az „Ivria” újjáélesztésének és megszervezésének előkészítő munkálataira, mely bizottság az alábbi felhívással fordul a héberül beszélők táborához:

אנודה עברית שמטרתה היא הפצת השפה והתרבות העברית שבה לתורה. אנהנו פונים בזה אל כל אלה המוקירים את הערך הגדול שיש לאנודה זו בעירנו ולכל אלה שיש להם כבר איזה ידיעות שהן בשפה העברית שישתתפו בעבודתנו. לשם זה הננו מזמינים את כל חובבי השפה העברית לאספה שתהיה ביום הראשון 27 בנובמבר. B. L. Pop 10. בשעה 4 רחוב (november 27) אל יחסר כל מי שקרוב הדבר ללבנו כדי שהפעם יעדה בידנו ליסוד דבר של קימא. את נאום הפתיחה ישא: דר' צבי וילנסקי (ירושלים).

— **Egy bolgár íszt rémtette.** Szófiából jelentik: A napokban a tűzérsegi gyakorlóteréren gyakorlat közben az ágyut két tűzer a közeli fogházépületre irányította és elsütötte. Az ágyu lövedéke a fogház falába furódott. A vezetőiszt erre revolverével az ágyu mellett álló két tűzeraltisztet rögtön lelőtte. Megindult a katonai vizsgálat, amelybe bevonták a rendőrséget is, mely azt hiszi, hogy kommunista merényletről van szó a foglyok kiszabadítása érdekében. Az ágyulóvedék a fogház épületében semmi kárt sem okozott.

* **Tüdő fü cukorka** a köhögést, fulladást megszünteti azonnal. Megóv járványos betegségektől. Ára 15 Lej. Osváth gyógyszerház Targu-Mures.

Blatt Angol pullover L. 590
férfi és női
Blatt áruház Cluj

— **Berlinben akkora fagy van, hogy életveszélyes járni az uccákon.** Berlinből jelentik: Berlinre olyan rettenetes fagy köszöntött, hogy a város uccáin valóságos életveszélyes járni. A megfagyott havon temérdek baleset történik, így Wirth volt kancellár is olyan szerencsétlenül bukkolt el a Potsdamer Platzon, hogy kifecamította a karját.

STANIOLLEPAGE

Megjelent a „Mult és Jövő“ november havi száma. A gyönyörű mélynyomatú olaj-illusztrációkon kívül ebben a számban különösen kiemelkednek Szenes Fülöpnek, a királyok festőjének alkotásai. A kivételesen gazdag számból közöljük a következő tartalmat: Dr. Dési Géza: Wotan. Somlyó Zoltán: Kaddis. Sidonie Tamasehoff Jeftaj leánya. Holder József. Patai Edith: Szenes Fülöp. Szenes kollektív kiállítása a nemzeti Szalon összes termeiben. Csermely Gyula: Csillagok a tengerben. Dr. Káhn Nison: A cionizmus recepciója Magyarországon. A. J. Stybel: Az alkotás és végzete. Lenkei Henrik: A Sussmann Rabbi szentföldi utleirásai. Csillag Ibolya: Regele a sirató asszony. Dr. Groszman Frigyes: Becsületsértés a héber jogban. Patai József: A Lublini Caddik holdja. Dr. Friedmann Dénes: Az ötvenéves rabbiképző. Alexander Bernát: Feldman Mózes utja a Jesivától Pestig! Tibor Dénes: Erdélyi hírek. Zsidó Hunor. Krónika és Szemle. Tollhegyről. Közgazdaság stb. stb. Az illusztrált folyóiratot e hó 23 ikán szerdán küldötték szét a „Mult és Jövő“ romániai szerkesztősége és kiadóhivatalából Cluj, St. Jon Maioreseu 12. (volt Gyulai Pál-uca).

KOTTALEPAGE Kérjen jegyzéket

Az Abrahám József hátszegi bankigazgató házában tartott szabálytalan házkutatás epilógusa. Még a júliusi képviselő választások alkalmával történt, hogy a dévai ügyészség házkutatást rendelt el Abrahám József hátszegi bankigazgatónál, az ottani cionista helycsoport elnökénél. A házkutatást elrendelő végzésben elő volt írva, hogy csak az engedély nélkül talált fegyverek kobozandók el. Oniga rendőrkomiszár a felmutatott szabályszerű engedélyek ellenére, elkobozta a bankigazgató által önként felmutatott vadászfegyvert és browning pisztolyt és mint bűnjelkeket a dévai ügyészségre küldötte. Abrahám József reklamációjára az ügyészség, miután megállapította, hogy a fegyverek elkobozása szabálytalan volt, elrendelte a fegyverek visszaadását. Abrahám bankigazgató most hivatalos hatalommal való visszaélés címén feljelentést tett az ügyészségen Oniga rendőrkomiszár ellen. Együttal az ismeretlen feljelentő személyazonosságának megállapítására irányuló vizsgálat megindítását is kérte.

GRAMOFONLEPAGE

Rendeletileg visszamarasztották a kiutasított jugoszláviai magyar szintársulatot. Szabadkáról jelentik: Strelitzky Dénes jugoszláviai magyar képviselő közbenjárására Vukicsevics miniszterelnök rendeletileg intézkedett, hogy a kiutasított magyar szintársulat a határon visszamaradjon. A színésztrupp Szabadkán várja be a további intézkedéseket.

Összes butorszükségletét

mélyen leszállított árban szeresheti be Lampel butorraktárban, Cluj, Reg. Maria 34.

Egyhónapi fogházra és tizezer lej pénzbüntetésre ítélték csalás miatt egy kolozsvári ügyvédet. A kolozsvári törvényszék Litzmajer tanácsa ma délelőtt tárgyalta Caba Vasile volt képviselő és kolozsvári ügyvéd bűnperét. A vádirat szerint dr. Caba Vasile még 1924-ben 17,500 lejt vett át Muresan Joan harasztosi vasúti tisztviselőtől azzal, hogy közbe fog járni a kolozsvári üzletvezetésén Coltescu főellenőrnél, hogy áthelyezzék Tordára. Dr. Caba nem tett eleget vállalt kötelezettségének. Közben Muresan Joan tüdővészben meghalt és özvegye, dr. Fersigan Romulus utján csalás miatt pert indított Caba ellen. A mai tárgyaláson a vádirat felolvasása után dr. Birescu ügyész vádbeszéde és Dr. Kiss ügyvéd védőbeszéd után a bíróság egyhónapi fogházra és 10 ezer lej mellékbüntetésre ítélte a vádlottat. Dr. Birescu ügyész súlyosbításért felebbezett, míg a vádlott azért felebbezett, mert sérelmesnek találta, hogy a bíróság büncselekménynek minősítette az ellene felhozott vádat.

Megjelent **Die Oper im Heim** II. kötet, husz legszebb operaszlet 320 L. **620** a két hatalmas kötet együtt lei **LEPAGE** zenemű, CLUJ

Fogházra ítélték egy páriát, mert a japán császártól a páriák helyzetének javítását kérte. Tokióból jelentik: A japán császár tegnap nagy katonai szemlén vett részt, melynek alkalmából, egy a páriák osztályába tartozó katona a császár elé térdelt és kérvényt akart átnyújtani, amelyben a páriák helyzetének javítását kérte. A császár az incidenst nem vette észre. A kérvényező katonát „merészségéért“ elfogták s egyévi fogházra ítélték.

Eljegyzés. Naftali József marosvásárhelyi kereskedő eljegyezte Osztfeld Izrael földbirtokos leányát Bertuskát Alba Juliáról (Gyulafehérvár). Minden külön értesítés helyett.

* **Izléses ékszereket és disztárgyakat csak Erdélyi ékszerésznél találhat Targul-Muresen.**

ZENELEPAGE Kérjen jegyzéket

A német zsidó Történettudományi egyesület jubileuma. Berlinből jelentik: A németországi zsidó Történettudományi Egyesület tegnap ünnepelte megalakulásának huszonöt éves jubileumát. Ebből az alkalomból dr. Hoffmann előadást tartott Jakob Abraham és Abraham Abramson érem-szobrászokról, akik 1775 és 1810 között működtek. Az egyesület birtokában levő émekek közül egyet beküldtek Hindenburg birodalmi elnöknek, egyet dr. Becker kultuszminiszternek és egyet az egyesület kiváló munkásának, Ellbogen professornak. Sobernheim professzor felolvasta az üdvözlő táviratokat, köztük az elnökét, a kultuszminiszterét és a különböző tudományos intézeteket, köztük a berlini és jeruzsálemi egyetemek rektorátusát. A hivatalos rész után Landsberger professzor Rembrandt zsidó alakjairól beszélt. A zsidóknak — mondotta — minden okuk megvan arra, hogy Rembrandt foglalkozzanak. A mester ott élt közöttük Amsterdam utcáin és minden érdekesebb festett és rajzolt portréjának eredetije ott élt. Neki köszönhetjük rabbi Mönasse ben Izrael portréját. Az egyetlen mű, amit Rembrandt illusztrált, Mönasse ben Izrael könyve. Anyira becsülte és értette a zsidóságot, hogy Max Liebermann. A mai festőnemzedék egyik legnagyobbja ezeket mondotta róla: „Nagy díjat adnék annak, aki kimutatja, hogy Rembrandt zsidó volt, vagy hogy ereiben zsidó vér folyt“. Az előadó kijelentette, hogy véleménye szerint teljesen kizárt dolog, hogy Rembrandt zsidó volt. Arvonásai és ismert tulajdonsági ellentmondanak annak. Rámutatott arra, Rembrandt az újtestamentumi alakokat zsidóként dolgozta föl. Saul és Dávid című képében az öregező Saulban önmagát rajzolta.

„Vimpassing“

hó és sárcipő a legjobb és legolcsóbb

Ismeretlen tettesek betörték egy Ferdinánd király-uti bórkereskedésbe. A kolozsvári rendőrség büntetői osztálya megindította a nyomozást ismeretlen tettesek ellen, akik múlt éjszaka betörték Lederer Albert Ferdinánd király-uti bórkereskedésébe s onnan 170 ezer lej értékű bórárut loptak el. A tettesek letartóztatása órák kérdése.

Friss norvégiai

csukamájolaj

már megérkezett. Teljesen iztelen és szagtalan, csaknem olyan, mint a sardinia olaj. — **1 üveg ara 50 lej.** 4 üveg rendelésnél a portót nem számítjuk fél. Leírást ingyen és bérmentve küldünk, ha egy lev. lapon pontos címét közli. Főraktár: dr. Biró gyógyszer-tár, Cluj

Héber lemezek

Pinkászovicz, Rosenblatt stb. világhírű kántoroktól

LEPAGE gramofonosztály Kolozsvár

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER ALBERT** butoráruházát: Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61. alatt

Legjobb a **Béldi - kézfinoító**

Puhít, fehérit, finomit. — Kapható mindenütt.

Főraktár:

EMKE - drogueria

Cluj (Kolozsvár)

Szeret-e még?

Lesz maga juszt is — Gyurd Rozi — Az én bábám egy fekete nő — Zsuzsika kedves — Lesz még a ridikülbe' — Nem hiszek én semmit magának — Halló, ha ló nincs, számár is jó — Was macht der Mayer

és minden slágerlemez

150 **Lepage** gramfonon osztályban

A világirodalom leghíresebb kalandor-regényei — a legszebb kiállításban

ROCAMBOLE

történetei PONSON-tól

Most jelentek meg:

- Hercegnő és cigány 170
- Artoff gróf tragédiája 170
- A vadember halála 170
- A büntetések büntetése 170

Minden egyes kötet 330—350 lapból áll

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

KÖRÖS ANDOR

Forgószél

(Regény a világháború és a forradalmak idejéből.)

Ara 306 lei

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj

GÁRDONYI GÉZA

műveinek

gyűjteményes kiadása:

- Boldog halál szekerén 204
- Zeta 136
- Mi erősebb a halálnál 204
- Láthatatlan ember 240
- Amiket az utleiró elhallgat 136
- Bibi 204
- Fűzfalevél (költemények) 120
- December 120
- Április 120

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Hirdessen az Uj Keletben

La

ai

Használat bársnyos Vezé

(Cégt b u Cal. átkö alá sa iatosá lyer

A satu iskola isko lásra.

Pályáz zetiségű fe nyelv-vizsg III-IV. osz

Az Költség meg.

Pályaza igények, va mellett a küldendők.

Directiune Mare. Str.

Sz

mele

Andai Ernő Homo doktor däl. — Dom Utazás egy Hollywood. térnek. — Dupuymazuel

Egy-egy k lemben) fü Megrendelhet

La Fée des neiges arc-krém

BOTOT

Használatával eléri, hogy arcóré nem lesz fényes és borsónyossá válik, a pudert pedig az arcom megtartja.
Vezérképviselő: B. Lax, Str. Bati tei 14. Bucuresti

Viktoria

(Cégtulajdonos: FISCHER RUDOLF)
butorraktar
Cal. Reg. Ferdinand 40. sz. alól átköltözött Str. Reg. Maria 9 sz. alá saját házába. Az átköltözéssel kapcsolatosan az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított áron szerezhetők be.
7-39 Telefon 7-39

Pályázat.

A satu-marei román tannyelvű ort. izr. népiskola iskolaszéke pályázatot hirdet tanítói állásra.

Pályázhatnak olyan zsidó vagy román nemzetiségű férfi vagy női tanerők, akik a román nyelv-vizsgát sikerrel letették és akik képesek a III-IV. osztályokat vezetni.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Költségek csak a meghívottak térítettnek meg.

Pályázatok egyszerű másolatokkal, fizetési igények, valamint a családi állapot megjelölése mellett a legrövidebb időn belül alábbi címre küldendők.

Directiunea Școalei Primaria izr. ort. Satu-Mare. Str. Colonel Iacobini No. 4.

Szine-java

könyvek,
elsőrendű tartalommal,
szép kiállításban

meglepően olcsó áron.

Andai Ernő: Az álmok asszonya. — Szini Gyula: Homo doktor kísérlete. — Galopin: A vörös szandál. — Dominik: Atlantis feltámadása. — Dahl: Utazás egy házmasterfülke körül. — Mandelstam: Hollywood. — Fouchardiere: Ha nagyjaink visszatérnek. — Schnitzler A.: Hajnali mérközés. — Dupuy-mazuel: A sakkjátékos. — Toudeuze: Aki ellopta a golfáramot.

Egy-egy kötet ára (240—250 lapnyi terjedelemben) füzve 55 lej, izléses kötésben 88 lej.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában

Közgazdaság

December másodikára halasztotta el döntését a Semmitőszék a báró Grödl-cég milliárdos erdőperében

Öt hatalmas ládát tesznek ki a periratok. Mit vitatnak a felperesek?

(Bucuresti-Bukarest, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szokatlan érdeklődés előzte meg országszerte a báró Grödl-cég és a felsővisői közbirtokosság egyrészre között 1876 óta folyó perének a végső fórumon való tárgyalását. A bukaresti igazságügyi palota második emeletén elhelyezett Semmitőszék első szekciójának terme, amelyben csak egyetlen pad áll a hallgatóság rendelkezésére, ezuttal zsúfolásig megtelt, holott máskor alig van közönsége a kizárólag jogi szaktárgyalásoknak. A semmitőszéki tárgyalásokon ugyanis nincsenek tanúkihallgatások, nincs izgalom és váratlan fordulat. A bíróság, amely hét tagból áll, meghallgatja a két fél ügyvédeit, azután visszavonul tanácskozára és a peranyag alapján kihirdeti ítéletét.

Csak az országosan ismert és úgy nemzetgazdasági, mint szociálpolitikai szempontból nagyfotosságu pernek tulajdonítható, hogy amikor a Semmitőszék feketetaláros két bírāja bevonult, már mozogni sem lehetett a tárgyalóteremben. Miután a bíróság elfoglalta a helyét, az egyik szolga egy óriási köteg iratot tesz le a bíróság asztalára és aztán kérdő arccal fordul a bíróság elnöke felé.

A szoba ajtaja, ahová a bíróság tanácskozára szokott visszavonulni, nyitva van és láthatni, hogy ott két egymás mellé tolt asztal szinte roskadásig tele van aktákkal. Öt nagy ládában érkeztek a per aktái és ha most a bíróság elnöke azt kívánja, hogy az összes aktákat a bíróság asztalára helyezze, akkor az öt láda akta szinte eltemeti a bíróság tagjait. De az elnök megelégszik azzal a huszkilós aktacsomaggal, ami már ott fekszik előtte.

Megkezdődik a tárgyalás. Elsőnek dr. Lugoșianu nemzetipárti képviselő, a felperes közbirtokosok ügyvédje szólal fel. Beszédét azzal kezdi, hogy a bukaresti Semmitőszéken még nem tárgyaltak ehhez hasonló nagy pert, a per tárgyat egy olyan vagyon képezi, mely majdnem másfélmilliárd lej értéknek felel meg, husz éve folyik a per... és miután Lugoșianu nagy vonásokkal vázolja a per történetét, egészen váratlanul a következő kéréssel fordul a Semmitőszék elnökéhez:

— Ügyfeleim nevében kérem a magas bíróságot, hogy halassza el a tárgyalást, a magyar igazságügyminiszter 1914 ben kelt 51.475. számú rendelete alapján, mely kimondja, hogy közbirtokossági perekben egyelőre nem lehet ítéletet hozni. A per anyaga olyan óriási, hónapok kellenének annak alapos áttanulmányozásához és ma az a helyzet, hogy ezt a pert tulajdonképpen senki sem ismeri... És különben is rövidesen sorra kerül a törvénykezési egységesítéséről szóló törvény, ha ez a per már husz éve

folyik, nyugodtan el lehet még vagy 6 hónapra halasztani...

Juga Gábor dr. képviselő, a máramarosi görög katolikus parochiák nevében szólal fel és hasonlóan halasztási indítványt nyújt be. A görög katolikus püspökség nem kapott hivatalos értesítést, hogy ezt a pert ma tárgyalják, pedig a püspökség is érdekelve van a perben és így nem is volt módjában az aktákat áttanulmányozni.

Grödi bárók ügyvédje, Djuvara professzor szerint azonban semmi értelme sincs a per elhalasztásának, ha husz év nem volt elegendő a per anyagának áttanulmányozására, akkor az a hat hónap, amellyel a felperesek a tárgyalást elhalasztani kérik, nem fog sokat segíteni. De különben is hogyan lehet a magyar igazságügyminiszter rendelete alapján kérni a tárgyalás elhalasztását, hiszen az háborus rendelet volt? Kéri a tárgyalás folytatását.

Grödlék másik ügyvédje, dr. Hatiegan kért szót ezután és Juga képviselőnek szavaira reflektálva kijelenti, hogy ha a görög katolikus püspökség nem is kapott idézést a perre, a kizsajátítási törvény vonatkozó paragrafusai szelleme szerint kell döntsön a bíróság, amely kimondja, hogy az érdekelt feleknek érdeklődniük kell a tárgyalások után meghívó és idézés nélkül is. Eszerint tehát a püspökség el kellett volna küldje a megbízottját.

A Semmitőszék másfélóra tárgyalás után kihirdette határozatát, amely szerint a tárgyalást december másodikára elhalasztotta.

Két hét múlva hangzik el tehát az utolsó szó ebben a nagy perben.

A jegybank szerepe a gazdasági krízis enyhítésében. Nagyon figyelemreméltó előadást tartott Bukarestben tegnapi este Jon Clineanu a Banca Nationala volt igazgatója a gazdasági krízisről és a jegybank ezirányú hivatásáról. Az előadó szerint a Banca Nationalának döntő szerepe kell, hogy legyen a válság orvoslásában. Ezt úgy képzei el, hogy egymilliárd lejt kitevő alapot kell teremteni a nagybankoknál levő tőkefölöslegekből, amelyeket a Banca Nationala kezeljen, illetve a jegybank helyezze forgalomba a jelenleg immobil tőkéket. A gazdasági életnek ilyen uton való alimentációját Bratianu Vintila pénzügyminiszter is helyesli, minthogy maga az állam is károsodik a torgalomból kimaradt tőkék

Columbia gramofon és lemezek
Révész Ernő, -- Targu-Mures

Tőzsde

Devizák	Kolozsvar	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3127—3130	—	—	49050	3129	11017	13679	65070	1929
Newyork	161½—16175	51847	51850	2543	162	57120	70930	3375	—
London	790—791	2528½	2528½	12404	791	2785	3458	16452	48762
Páris	640—645	2039	2038½	—	638	2246¼	2789	13264	39325
Milano	885—890	2822½	2822	13850	884	3107	3859	18385	544
Prága	478—479	1537½	1536½	—	480	169250	210210	—	296¼
Budapest	2840—2841	9077½	9077½	—	2840	—	12419	59087	—
Belgrád	—	913	913	—	287	1005½	1248¾	5942	176¼
Bukarest	—	321	321	1575	—	353	437¾	2094	62½
Varsó	—	5820	5815	—	18½	6405	79½	37830	—
Bécs	2290—2295	781250	7807½	—	2288	8052½	—	47575	—
Berlin	3870—3875	12377	12381	—	3875	13644	16934	80562	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 321, Páris 1575, Budapest 353, Bécs 43757, Prága 2094.

gyümölcsötlenessége miatt. Éppen ezért a központi állampénztárnál és a letétpénztárnál és a pénzügyigazgatóságoknál levő állami pénzfőlölegeket is a hitelfolyósítási alaphoz kellene csatolni, viszont az állam csekkel fog majd fizetni, amelyet a Banca Nationala fog beváltani. Ezáltal nemcsak az állam hitelezői fognak jól járni, de megszűnik a visszaélések lehetőség is. Természetes, hogy az egymilliárdos alappól történendő hitelfolyósításokat a Banca Nationalának tárgyilagossági kritériumok, nem pedig mellékszempontok alapján kell eszközölnie, még pedig olcsóbb kamatozás mellett, miáltal az így alimentált pénzügyintézetek is kényszerítve lesznek a kihelyezési kamatláb leszállítására. Az olcsó pénz pedig a gazdasági krízis megszűnését jelenti.

Másfélmillió komoly fedezet van a Szerb Takaréknál 60 millió passzívára. A vagyonbukott Temesvári Szerb Takarékpénztár csődügyében ma történt meg a bejelentett követelések igazolása. Összesen 328 követelést jelentettek be, amelyeket a hitelezők el is ismernek. A legnagyobb követelés a Banca de Scout-é, amely 305.000 lej, 119.000 dollárt, 1.200 svájci frankot, 10.000 dinárt, vagyis összesen 20 millió lejt jelentett be. Lázár Kornél dr. csődtömeggondnok bejelentette, hogy a 60 millió lejnyi passzívával szemben a banknak mindössze másfélmillió lej különvessége, amelynek nagyrésze azonban kétséges. Újabb anyagi fedezetet várnak Rosenthal-Rajna Gyula és Hauska Rudolf hazaszállításáról. Rajna tudvalevőleg Budapesten van letartóztatva és kiadásti ügyében már volt is tárgyalás, amelyen azzal védekezett, hogy magyar állampolgár, aminek bizonyítására november 30-ára új tárgyalást tűztek ki. Ha ekkor nem tudja igazolni magyar állampolgárságát, kiadják Romániának. Hasonló sors vár Hauska vezérigazgatóra is, aki Bécsben ül előzetes letartóztatásban.

Közel nyolcmilliárd lej vámot inkasszált az állam október végéig. A legfőbb vámvezérigazgatóság most tette közzé 1927 évi bevételeinek részletes adatait. A kimutatás szerint importált áruk után 5 milliárd 582 millió 337.433 és 30 banit, exportált áruk után 2 milliárd 42 millió 244.204 lej és 75 banit, vámbíróságokból és más jövedelmekből pedig 308 millió 727.466 lej és 73 banit vételeztek be a vámhivatalok 1927 január elsejétől október 31-ig. Az összes vámbevétel tehát az év első tíz hónapjában 7 milliárd 933 millió 309.104 lej és 78 bani volt, holott az egész évre szóló költségvetési előirányzat csak 7 milliárd 900 millió lej volt, ami elég bizonyíték arra, hogy a vámok leszállítása nagyon időszzerű intézkedés volna, annál is inkább, mert maga a pénzügyminisztérium ebben a 10 hónapban csak 6 milliárd 583 millió 333.320 lejre számított.

Negyvenmillió dolláros hitelt kapnak az orosz acélgépek. Berlini jelentés szerint az orosz szovjetkormányzat megállapodást kötött az amerikai Percival Farguhar-pénzcsoporttal, amely 40 millió dollár erejéig kötelezettséget vállalt az orosz acélgépek finanszírozására. A nagyarányú üzleti tranzakcióba bele akarnak kapcsolódni a romániai anyagrendelésekből ismert Otto Wolf és Vereinigte Stahlwerke német acéltrösztök is. Az erre vonatkozó tárgyalások befejezését december végére várják.

Emelkedett a romániai áruk csehszlovák bevétele. A prágai cseh statisztikai hivatal legfrissebb adatai szerint Románia árukievétele Csehszlovákia felé 75 millió 415 ezer cseh koronára emelkedett október folyamán. A tavaly októberi román áruexporttal szemben, amelynek összege 36 millió 327 ezer korona volt, az idei kivitel több, mint 100 százalékos emelkedést mutat. A kivitt áruk között az élőállat 20 millió 368 ezer koronával, a gabona és főzelék 41 millió 448 ezer koronával, a különböző nyersanyagok 12 millió 912 ezer koronával és készgyártmányok 687 ezer koronával szerepelnek. Ugyanezen időszakban Csehszlovákia 85 millió 982 ezer korona értékű árut exportált Romániába, vagyis 30 százalékkal többet, mint tavaly októberben.

A legújabb Erdős Renée könyv:

Lavina Tarsin házassága

(Két kötetben.) Ára 408 lei

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában, Cluj

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

10.000 lejt fizetnek annak ki nekem egy jól jövedelmező utazói vagy más állást szerez. Megkeresések „Rutinizott kereskedő” jelégére a kiadóra kéretnek.

D. Timisara. Levele van a kézbesítőnél, okvetlenül vegye át.

Sápadt, vérszegény és gyöngye gyermekeinknek adjunk a hideg évszak beálltával Egger-Emulsiót, mely a legjobb csukamájolajból készül. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

Mindennap friss, elsőrendű minőségű.

bivalytejet

kaphat Schwartz Ignác tejuzemében, Calea Decembal (Rudolf-ut) 36.

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-ut) 3. Telefon 147

Üvegesiszolda és tükörgyár. Táblautveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újrafoncsolása. 1007

Belvárosi 3 szobás, minden helyiséggel rendelkező

lakás

december 1-re kiadó. Értekezhe ni Mestitz butortzletben, Malom-u. 28.

Ládát, dobozt minden méretben és kivitelben prompt szállít **Fagyapot gyár Rt. Cluj. — Telefon 10. szám**

Aviva-Barissziák

Zsidó műkedvelők!

CHANUKA-ra

a legalkalmasabb szindarab

A CHASMONEUSOK

Történelmi színmű, 4 képpben. A kézirat ára egyszeri előadási jeggel 350 lei.

Aszökevény

Herzl Tivadar 1 felvonásos vígjátéka.

Ára 250 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában

Két egyetemi hallgató be városban butorozott szobát keres. Cim a kiadóban.

Egy szépen butorozott különbejárta szoba a belvárosban kiadó. Cim a kiadóban.

Butor

legolcsóbban beszerezhető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.

Klein I. G. Reg. Ferdinand 69

Bőr-kabátokat

speciális módszerrel a legtökéletesebben fest és javít **Hygienia**

kelmefestő és vegytisztító üzeme (Dávid F.-u. sarok) Str. Cotita 1. Ugyanott mindenféle ruhafestés, tisztítás

Kötél, zsinór, ruhaszárító és gazdasági kötelekben állandó raktár, Ugyszintén

géphajtó-és csigaköteleket

rendelésre készülnek **Dávid es Szabó** kötélgyártónál. Cluj, Str. Macelarilor 8.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZEI

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Csütörtök: Csattan a csók. (2. oldal. Napi bérlet 18. szám, C. Sorozatszám: 116.)

Péntek: Csattan a csók. (3. oldal. Napi bérlet 19. szám, A. Sorozatszám: 117.)

Szombat d. u. 3 1/2-kor: Falu rossza. (Ifjusági előadás, nagyon olcsó helyárakkal, Szentgyörgyi István fölépésével. Bevezető előadást tart: dr. Csűrű Bálint. Sorozat 118.)

Szombat 8 1/2-kor: Dohnányi Ernő, hangversenye. (Bach, Beethoven, Chopin, Brahms, Liszt, Dohnányi, Schubert művei: Mérsékelt emelt helyárakkal Bérietszűnetben. Sorozatszám 119.)

Vasárnap 3-kor: Piroksa és a Farkas. vagy: A Vilámkirály lánya. (Gyermek előadás olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 120.)

Vasárnap 6-kor: Bizáncz. (Poór Lillivel, Tárayval, Janovics Jenővel. Sorozatszám: 121.)

Vasárnap 8 1/4-kor: Csattan a csók. (Operette-ujdonosság 4. oldal. Napi bérlet 18. szám, B. Sorozatszám: 122.)

Hétfő: Asszonykám. (Operette repriz, új betanulással és új szereposztással. Napibérlet 19 C. Sorozatszám: 123.)

A színházi iroda közleményei

Hétfőn: Asszonykám új szereposztással, új betanulással. Az egymásra torló ujdonságok előkészületei annyira lefoglalták a próbaidőt, hogy a Finom kis lakás premierjét el kellett halasztani. Így tehát hétfőn este a tavalyi évad legnagyobb sikerű, legvonzóbb operette-ujdonosságának, az Asszonykámnak lesz a reprice teljesen új szereposztással. Új szereplők lesznek: Mende Klári, Farkas Lili, László Andor. Az Asszonykám hétfő esti reprizét rendes bérletfolyamban (19. c.) tartják meg.

Dohnányi jubiláris diszhangversenye a Magyar Színházban: szombaton. Kolozsvár egész intelligenciája valóságos lázzal várja a szombat estét. Dohnányi Ernő a zongora-titán, a jelenkor legnagyobb zongoraművésze és zeneköltője ezen az estén fogja Kolozsvárt ünneplni dicsőséges művészi pályafutásának 30-adik évfordulóját. Ezt a jubileumot az egész világ művelt közönsége áhítatos lelkesedéssel ünnepli, bizonyos, hogy az ünneplésből szombaton este Kolozsvár közönsége is ki fogja venni a részét. A szombatesti jubiláris hangversenynek olyan gazdag, olyan változatos és hatalmas a programja, amilyenre, eddig még nem volt példa. Akinek nincs még jegye a szombati esti hangversenyre hiszen a Magyar Színház pénztárához biztosítsa helyét erre a nagy zenei ünnepre.

Csattan a csók. Ma este másodszor, pénteken harmadszor és vasárnap este 6-kor negyedszer adják a Csattan a csók című diadalmas sikerű francia operette-ujdonosságot.

Szombaton este: Falu rossza ifjusági előadasként. Szombaton délután félnegykor nem az Egy éj Velencében, hanem a falu rossza kerül színpadra nagyon olcsó helyárakkal, ifjusági előadasként.

Beethoven IX. szimfóniáját november hó 29-én fogja Dohnányi Ernő dirigálni, aki ezen alkalomból szóló estélyt is ad több erdélyi városban. Dohnányi, aki a budapesti és newyorki filmharmónikusok dirigense, akit a bécsi filmharmónikusok 50 éves születésnapja alkalmával meleg ünnepeltetésben részesítettek, örömmel vállalta Rezik személyes felkérésére a IX. szimfónia dirigálását, amely mint dirigensnek legkedveltebb piése. Dohnányi, aki ma a legkiválóbb Beethoven-interprettor, partitúra nélkül fogja vezényelni a hatalmas zenei művet. Kolozsvár közönsége hálás lehet derék filmharmónikusainknak, hogy lehetővé teszik e csodás alkotás megismerését, akik 3 hónapi odaadó munka után már készen várják az előadást. Jegyek váltathatók Lepaga főtéri üzletében.

Vége a kalapszezonnak!

Az „IDEAL”-ba elkészve érkezett 10.000 darab filz-, nyulszőr- és bársony-kalap minden elfogadható áron lesz elárulva. Reggel 8-1-ig, d. u. 3-7-ig. Reg. Ferd. 8. Atalakítás gyári áron.

Olaszország története

érdekesítő regény keretében **FERRERÓ-tól** a világhírű történetirótól.

A harmadik Róma I-II. kötet **750 lei**

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában